

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanjih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutranje izdanje opoldne, večerje izdanje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilagami ter s „Kazipolom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gld. 6-60
pol leta 6 „ 60 „ 3-30
četrta leta 3 „ 40 „ 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnistvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez depozitane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soča“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solski ulici in Jellersitz v Nunki ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra

SOČA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nad.
Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8.
12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah
in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnistvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 9.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.
Naročnina, reklamacije in druga reči, katere ne
spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le
upravnistvu.

Neplačanih pisem ne sprejemlje ne uredništvo ne
upravnistvo.

Oglaš in postanica
se računijo po peti vrstici, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat
7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi.
Večje črke po prostoru.

Naročnino in oglašje je plačati loco Gorice.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga
razen „Soča“ in „Primorca“ še „Slovensko knjižnico“,
katere izhaja mesečno v snopiščih obsežnih 5 do 6 pol
ter stane vsakega 1 gld. 80 kr. — Oglaš v „Slov.
knjižnici“ se računijo po 20 kr. peti vrstici.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Po volilnem boju.

Prvotni volilni boj je dokončan, in izvoljeni so volilni možje, kateri imajo nalogo, oddati na določenih volilnih dneh meseca januarja svoje glasove, na podlagi katerih bosta izvoljena dva poslanca za državni zbor.

Kakošen je bil ta volilni boj, je znano našim p. n. čitateljem, ker smo prinasali skoro z vseh volilnih bojišč točna poročila, ki so pričala, da takega volilnega boja še ni videla naša dežela. Pred vsem nekaj novega je bila ta okolnost, da je duhovščina pod pretrzo, braniti vero in cerkev, posegla v ta volilni boj z vso svojo silo, z vsem svojim uplivom, poslužuje se na voliščih in na lecah, da bi dosegla svoj namen, ponajveč lažij in obrekovanja.

Ali prvotni volilni boj je skončan, zato pomislimo, kaj sedaj?

„Primorski List“ pravi, da za katoliško stranko so glasovali srednje premožni posestniki, ki so se dobrega krščanskega mišljenja, in da nasproti njim so bili bogatini, ki ljudstvo strahujejo, in pa taki nemaniti, ki so moralno propali in so za vsako dejanje pripravljeni, če se jim plača, da se enkrat napijejo.

„Primorski List“ je izbral torej za se srednje, nam je dal pa bogatine in nemanite. Kaj se pravi prav za prav to? „Primorski List“ je povedal s tem le, da veljavnejši možje so na naši strani, pa tudi sloji, kjer vlada „nemanistvo“, to je pred vsem delavski sloj, in pa mladina je tudi naša. Kaj pa s srednjim stanom?

„Primorski List“ misli tu naše kmete. V kmečkih občinah res mislijo gospodje klerikalci na zmago prav gotovo, in so že tako veseli, kakor da bi imeli mandat že v žepu. Kdo ve, če se ne varajo? Volilni boj v kmečkih občinah je pokazal baš tako, kakor v peti kuriji, da se dvigajo tudi naši „srednje premožni posestniki“ prav odločno proti farovski komandi. Po številu smo zmagali v tem razredu v veliko več občinah od klerikalcev, po nekaterih pa smo propadli s prav častno manjšino. Kar so dobili klerikalci, so dobili v obeh kurijah le z zlorabo vere in cerkve ter s pomočjo podlega obrekovanja, katero orožje so se najuspesnejše vihтели v četrti kuriji.

„Gorica“ in „Prim. List“ sta že kar pijana zmage, pa saj se je „Gorica“ hvalila svoje zmage, še predno je bil konec volitev volilnih mož, češ, da ima v četrti kuriji že absolutno večino, v peti pa da jej je zagotovljena zmaga. Odkod to, se zdi marsikateremu neumevno. No, pred vsem ima taka zmagoznost pisava naših klerikalnih listov namen, slepiti volilne može ter jih pridobivati zase, in zraven pripravljati se na spekulacije kakor meseca januarja t. l. Obe klerikalni glasili ste že začeli pisati jako laskavo nasproti onim volilnim možem, o katerih mislijo, da bi jih bilo mogoče pridobiti. O tem in onem volilnem možu, ki ni njihov, pravijo, da je dober kristjan, ki nima nič opraviti z brezversko „Sočno“ stranko itd., češ, tako ga pridobimo. Tako pisarenje bodo nadaljevali v svojih glasilih, na lecah in po hišah pa jih bodo vabili na razne druge načine, gotovo celo s podkupovanjem.

Povdarjamo, da tako bodo postopali proti volilnim možem, kateri niso izvoljeni za klerikalno stranko. Ne verujemo pa, da bi pridobili le enega, ne moremo si misliti, da bi preobrnil le enega našega volilnega moža v neznačajnika, kakoršne bi radi videli ti preljudi zviti klerikalci vse naše može. Pečata neznačajnika si ne sme dati utisniti na čelo niti eden naših volilnih mož.

Strasili jih bodo pri tem še dalje s tistim brezmiselnim kompromisom, o katerem je bilo in bo še govora. Obdelovali bodo tu v prvi vrsti tiste volilne može, ki se vedno snivajo o nekakem kompromisu ter vidijo v njem nekak izhod iz sedanjega političkega boja. O tem spregovorimo še posebej.

Za danes nasproti klerikalnim listom konstatujemo le, da večina volilnih mož v obeh kurijah se je izrekla za narodno-napredno stranko. Apelujejo zato nanje, da ostanejo možje-beseda ter se ne dajo ujeti v klerikalne zanke, katere jim bodo pridno nastavljali ves čas, da minejo končne volitve.

Možje, naprednjaki! Ali se boste dali res preslepiti klerikalnim hujšakcem? Ali boste res verjeli njihovim lažem sedaj, ko jih poznate? Ali se boste res dali morda celo ustraševati? Ne in ne. Mi tega niti misliti ne moremo od Vas. pričakujemo le, da vsak naš

volilni mož ostane mož do konca volitev. Možka beseda naj velja, in zmaga bo naša!

Dopisi.

Z Vtjavskega. (Odgovor dopisniku s Krasa v predzadnjem „Prim. Listu“.) — Neki pobožni in med vsemi najfanatičnejši, strastni in znani dopisnik se zadržuje v nekega mizarja R. T., češ, da bi mu moral biti hvaležen za zaslužek, in v nekatere učitelje, katere bi rad pahnili v peklenjski ogenj in zveplo, če bi bilo mogoče. Nagromadil je toliko lažij in sumničenj prav na „katoliški podlagi“, da se že vsakemu postenjaku gabi njegov početje.

Ker v svoji „pobožnosti“ vidi pezdirstvo očesa svojega bližnjega, bruna pa v svojem ne vidi, zato si dovoljujem nekaj pojasniti; dasi sicer ni vredno odgovarjati.

Ali ni morda dopisniku znano, kako je neki „najrazumnejši“ klerikalni kričar v Gabrijli dal fantom dve „cilarci“ žganja, da so se opili ter jim obljuboval, da zakolje tudi prešiča, če se bode volilo po njegovi misli? Vendar zavedni fantje in možje so oddali svoje glasove spoštovanemu večkratnemu bivšemu županu, kateri je 25 let zaporedoma ud starestinstva, t. j. Anton Nusdorfer.

Ali niso ravno klerikalci brusili najbolj pete ter tudi nasilno tirali volilce na volišče? Ali ni mogoče videti, kako je oni znani dolgo-peti suhobradec in pravdar nagovarjal volilce, naj njega volé ter jih napajal v svojem hramu? Da, pilo se je, pilo, pa več od klerikalcev nego od „libejarcev“.

Kdo je govoril, da je Tuma dal 15 gld. R. T., naj agitira zanj?

Kdo je agitiral v cerkvi na prižnici bolj nego preč. g. kurat Valentinčič? Zadnje nedeljo pred volitvijo je v svoji politični gorečnosti celó pozabil podeliti svojim vernim po masi blagoslov. Ali niso ravno njegove pridige o liberalcih in shod v Dutovljah odzvale v ljudstvu odpor, da so se tega naveličali? Resnica je, da je še hodil g. kurat od praga do praga ter agitiral „luč“.

Da so klerikalci bolj agitirali nego narodnjaki, je znano. Še občinska kričava babica in nje „nadepolni“ sinček z mišjo dlako pod rosom sta pomagala.

Torej le pometajte pred svojim pragom!

Zakaj pa „katoliški“ inkvizitor ne očita nič svojim tovarišem duhovnikom, kako so agitovali, in se zadržali v učitelje in nekatere osebe, katere nočejo trobiti v nadvladni hišnavski klerikalni rog? Zakaj ne pove, kako je Strancar v Štanjelu plačeval svojim krotkim čvčcam vina, da so volile njega? Zakaj ne imenuje svojega brata, kateremu je dal de-atak v agitacijske namene „katoliške narodne“ stranke, katere bi rajši volila Laha nego Slovenca (Strancar)? Koliko si je prizadeval Strancar pri volitvah v Štjaku, Avberu in drugod, je tudi znano. Saj se je celó nekdo izrazil, da Strancar je dober mešetar in ne duhovnik. Zakaj so ob te ne dregnete?

Gospodje, ali menite, da je dovoljeno samo vam politično delovati in drugim je treba privezati „korbo“ na usta? Ne boš! Kar smete vi, sme vsak mizar, delavec, knež in kdorkoli. Tukaj smo si vsi jednaki.

Da so val listi, kateri ne vole z vami, ali se volitev vzdržijo, nevedni, radi verujemo. Slobodno! Pač so zavedni oni, kateri so z vami, četudi so analfabeti, najslabši značaji in najhujši strankarji.

Kukani uzor-„katoliški“ možje, so tudi na vaši strani, lahko vidite iz tega. V svoji strasti niti pogledati nočejo svojega bližnjega političnega mnenja, kakor bi bili ti sami brezverci in hudčki. Trgovce in nekatere osebe celó bojkotujejo, posebno se v tem odlikuje neki znani zelenec in podrepnik kapucinski.

Da znate po časopisih sumničati prav na „katoliški podlagi“ ter bijete bolj po sedlu mesto po konju, kaj zato; saj namen posvečuje sredstva. S tem vničujete le sebe in svoj stan. Da, da, vera peša, pa ne po krivdi liberalcev, ampak po lastnej, ker jo zlorablja. Ali ne vidite, da vam ljudstvo vsak dan manje veruje?

Slednjic bi se mrcal, gospod dopisnik, sramovati, kar očitate vrlim Branitarjem, da bi vam morali biti hvaležni, ker ste jim podarili 2000 gld. za zvonove in cerkev. Kaj ne veste, kako pravi ona pesmica:

„Ne ve mi levica,
kaj desna poda,
Ne da nič desnico
nič leva ne zna.“

Quo vadis?

Roman.

Poljsk. pisal Henrik Sienkiewicz. — Poslovenil Podravski.

(Dalje.)

Na to dvigne glavo ter reče:

„Gospod, že sedaj vem več, nego si moreš misliti. Nisem prišel s praznimi rokami. Vem, da Aulovi deklice niso ugrabili; govoril sem z njihovimi služabniki. Vem, da je ni na Palatinu, kjer imajo vsi opraviti z malo, bolno Augusto, in nemara si tudi domislil, čemu vam je ljubša moja pomoč, nego pomoč vigilov in cesarjevih vojakov. Vem, da jej je beg olajša služabnik, ki je doma iz one dežele, kakor ona. On ni mogel najti pomoči pri sužnjih, kajti sužnji, kateri vsi držé za jedno vrv, bi ne mogli nasprotovati tvojim sužnjim. Pomagati so mu morali samo enoverci.“

„Čuj, Vinicij, sežo mu Petronij v besedo, »mar nisem že tudi jaz rekel tega?“

„To je čast za-me,“ reče Kilon. »Deklica, gospod, — nadaljuje, obrnivši se k Viniciju, — brezdvomno časti onó božanstvo, kot najvrlejša izmed vseh Rimljan, stroga matrona Pomponija. Slišal sem, da je bila Pomponija sojena doma, ker spoznava nekako tuje božanstvo, toda od služabnikov nisem mogel izvedeti, kako je to božanstvo in kako se imenujejo njegovi spoznavalci. Ko bi mogel o tem kaj zvedeti, bi šel k njim ter bi postal najpobožnejši med njimi, da bi si tako pridobil njih zaupanje. Mar bi mi ti,

gospod, ki si kakor vem, tudi prebil nekoliko dni v hiši plemenitega Aula, ne mogel dati kakega poročila?“

„Ne morem,“ reče Vinicij.

Povpraševala ste me dolgo razne reči, plemenita gospoda, in jaz sem odgovarjal na vprašanja; dovolita torej sedaj, da tudi jaz vaju nekaj vprašam. Ali si videl, spoštovani tribun, nekeke kipe, žrtve, znakeve ali amulete pri Pomponiji, ali pri svoji oboževani Ligiji? Mar nisi videl, da bi med seboj črtali nekeke znake, katere le oni sami razumejo?“

„Znake? Počakaj! Da. Videl sem nekoč, kako je Ligija načrtala v pesek ribo.“

„Ribo? Aa! Ooo! Ali je storila to enkrat, ali večkrat?“

„Enkrat.“

„Ali veš gotovo, gospod, da je načrtala... ribo? Oo!“

„Tako je,“ odvrne Vinicij radoveden. Ali znaš uganiti, kaj to pomeni?“

„Ali znam?“ zakliče Kilon.

In poklonivši se v znamenje slovesa dodá:

„Naj Fortuna razsuje nad vama obema svoje darove, dostojna gospoda.“

„Reci, da naj ti dadó plašč!“ zakliče za njim Petronij.

„Ulisej se ti zahvaljuje za Terzita,“ odvrne Grk. In poklonivši se znova, odide.

„Kaj praviš o tem plemenitem modrijanu?“ vpraša Petronij Vinicija.

„Pravim, da on najde Ligijo!“ zakliče Vinicij radostno, »toda pravim takisto, ko bi bila kje država lopovov, bil bi on lahko kralj v tej državi.“

„Ne ugovarjam. Moram se s tem stoikom nekoliko bliže seznaniti, a sedaj pa naročim, prekadiati po njem atrium.“

Kilon Kilonid, ognjivši se z novim plaščem, po-tehta na dlani pod njegovimi gubami možnjček, ki ga mu je bil vrget Vinicij, in vseh mu je bil njegov ženket, kakor tudi njegova teža. Korakaje polagoma ter ozirajoč se nazaj, ali mar iz Petronijeve hiše ne gledajo za njim, je korakal mimo stebriča Livija ter, prišedši h griču Virbiovu, kranil proti Suburi.

„Treba je stopiti k Sporu ter žrtvovati nekoliko vina Fortuni.“

Našel sem naposled, kar sem že dolgo iskal. Mladi je vročkrven in bogat kakor rudnik na Cipru in za to ligiško tičico je pripravljen dati polovico premoženja. Da, takega sem iskal že dolgo. Treba pa je največje pozornosti, kajti njegova radovednost ne obeta nič dobrega. Oh, voléja ščeneta zapovedujejo dandanes svetu. Manj bi se bal onega Petronija. O, bogovi, koliko velja danes zvijača več nego čednost. Načrtala ti je ribo na pesek? Ako vem, kaj to pomeni, pa se naj zadavim nad kosom kozjega sira. Toda poizvem. Ker pa ribe živé pod vodo ter je iskanje pod vodo težavnejše, nego na kopnem, torej mi plača za to ribo še posebej. Še jeden tak možnjček, in mogoče mi bo odvračati to zlodjevo bisago ter kupiti si sužnjega. Toda kaj bi rekel, Kilon, ko bi ti svetoval, da ne bi kupoval sužnjega, marveč sužnjo. Poznam te. Vem, da se strinjaš. Ko bi bila tako zala kakor na primer Eunika, pa bi se še sam pomladil pri njej ter bi imel od nje dostojne in zale dohodke. Prodal sem ravno Euniki dve niti svojega starega plašča. Bedasta je, toda ko bi mi jo Petronij daroval, pa bi jo vzol. Da, da, Kilon, sin Kilonov...

(Dalje pride)

Se prostemu človeku zamerimo, če očita, kar je dal, in bi ne zamerili vam, ker ste izsolani! Da kaj žrtvujete cerkvi in ljudstvu, bi bila vaša dolžnost; saj nimate kaj otrok, ne družine, in lepše je, če povračate kaj ubogemu ljudstvu, katero vas masno plačuje, nego puščate po smrti svojim kuharicam!

S Ponikev na Tolminkem. (Volitev volilnih mož.) — Zadnji dan preteklega meseca je bila pri nas volitev volilnih mož. V V. skupini je zmagala klerikalna stranka s 86 proti 68 glasovi (3 volilni možje). V IV. skupini pa je zmagala narodno-napredna stranka (3 volilni možje). Prej se je za getovo pričakovalo, da zmaga na vsej črti narodno-napredna stranka, ker je pri nas zavedno ljudstvo in tudi pri zadnji dopolnitvi volitvi državnega poslanca je zmagala na vsej črti narodno-napredna stranka. Da so sedaj zmagali klerikalci v V. skupini z majhno večino, temu ni iskati vzroka v tem, da je pri nas ljudstvo na klerikalni strani, temveč vzrok tiči drugod.

Pristasi narodno-napredne stranke se niso skoraj nič brigali za volitev, mislili so si: saj je ljudstvo zavedno, bo že vedelo, kako voliti, mej tem pa so nasprotniki drugače mislili in delali. V ponikovski županiji sta dve katastrofalni občini: Ponikve*) z Logarščem in Rakovcem in Pečine. S Ponikev, z Logarščem in Rakovcem so volili skoraj vsi volilci z narodno-napredno stranko. S Petin je pa prišla ogromna večina volilcev za klerikalno stranko.

Poglejmo, kako se je agitiralo pred volitvami. Naš in pečinski vikar in še podmeški kaplan jima je pomagal, oni so se res (kar se jim mora priznati) prav pošteno trudili za zmago. Naš vikar je v cerkvi s trdo besedo prigovarjal ljudem, da naj le pametne može volijo za poslance, ki bodo s pametjo kaj naredili ne pa s pestjo, kakor mislijo poslanci narodno-napredne stranke. Zunaj cerkve je pa vsakojake reči obečaval ljudem, ako bodo volili tako, kakor on hoče. Mej mnogimi drugimi dobrotami, ki bodo imeli, ako bodo volili tako, kakor on hoče, jim je tudi obečaval, da — heintajce, ne vem ali bi zapisal ali ne, kaj jim je še obečaval, no, posebno dobro ni bilo, ker se jih je le nekaj nad dvajset ljudij vdeležilo te dobrote — pijaco. Slabo je torej agitiral naš vikar, vendar priznati se mu mora, da je bil mnogo pametnejši agitator kakor pa pečinski vikar, kateri je govoril ljudem, da če ne bodo volili, kakor on hoče, bo z vero doli, in če grejo volit, kakor on hoče, delajo dobro delo, ker se potegujejo za vero; grejo tako-rekoč volit za Kristusa. — Znano je, kako je naše priprosto ljudstvo rahločutno glede vere. Reci našemu priprostu kmetiču, da če to stori, je vera v nevarnosti, če stori pa to, se za Kristusa poteguje, pa pojde s teboj magari v ogenj! Nič se torej ni čuditi, če je pečinski vikar toliko pripostega ljudstva spravil na svojo stran s tako agitacijo.

Agitacija našega vikarja kakor tudi pečinskega je dala povod mnogim čudnim govoricam mej ljudstvom. Govori se, da je dr. Tuma jud in da je celo italijanske narodnosti. Ako bo Tuma za poslanca izbran, bo cerkve podiral, duhovni se bodo preganjali in sv. maša bo le vsako nedeljo, ob delavnikih nikdar. Kdor ne gre volit, kakor hočeta vikarja, je brezverec. Torej v Logarščih in Rakovcu so sami brezverci, ker so vsi volili za narodno-napredno stranko. Na Ponikvah je tudi le nekaj nad dvajset pravovercev, vsi drugi so brezverci, kajti le nekaj nad dvajset volilcev je volilo, kakor je hotel gosp. vikar. Govori se še mnogo drugega o agitaciji našega vikarja, a je že tako se razširil moj dopis, zato naj za sedaj to izostane, ohranimo pa za drugo priliko.

Marsikdo z narodno-napredno stranko misleč občan se sedaj kesa, ker ni šel volit. Tudi na volišči se je videlo marsikateri kisi obraz pri klerikalcih, ker marsikdo je volil s klerikalci, ker je bil na kak način odvisen od kakega klerikalnega agitatorja, toda simpatizoval je le z narodno-napredno stranko.

.... o.

Od nekod. (Več prizorov.) — Bližajo se volitve, osodepolne volitve volilnih mož, v nevarnosti je vera, uničena je morala, in ako zmagajo liberalci, je palo ljudstvo moralno na najnižji nivo. Kdor ima le količjak krščanskega čuta, naj stopi na noge in reši ljudstvo tega propada. In res je bil mož, kateri je že prej neumorno deloval, da se obdrži krščanska načela, da

zmaga edino napredni krščanski duh, kateri reši ljudstvo demoralizacije. Uvidel je nevarnost, videl pred seboj odprto žrelo propada, pred katerim stoji naše ljudstvo, in se en korak, izgubljeni so vsi, rešiti ga, naj stane tudi lastni obstanek; za to napne vse svoje moči, skliče k shodu, kar je bilo mogoče, odpre vse ventile svojega agitacijskega talenta, da spravi na volišče, kolikor mogoče glasov — naravno, saj tu gre za vero, gre za ohranitev morale! Pozove tudi svoje izvoljenke, naj poučijo ljudstvo, da že itak vera peša, morala je v nevarnosti. Njegov poziv ni ostal brezuspešen, dobila se je v srečnih vrstah tudi nežna vitka devotka, katera je nasvetovala naprednim volilcem, naj gredo raji molit kakor pa glasovat za kandidata, kateri ni na katoliški podlagi — ali kljub temu so propali in neizogibno so se pokazale posledice, katere je videl naš mož pred sabo — mož, kateri je napisal morlo in krščansko življenje na svoje čelo! —

Lep večer je bil, nisi videl oblaka na obzorju, krog in krog stoji romantično gorovje, katerega mejni dijamet se tako čarobno bleskeče, in na sredi tega krasnega prirodnega prizora stoji mesec v svoji polnoti, ki je s svojo svetlobo le še povečeval ta prizor. Iz gostilne stopi mož na cesto osupnen, ko se odpre pred njim ta čarobni pregled, in ginjen vsled tega iznenadenega utisa ne more naprej. Nehoté so se vzbudili v njem oni nežni čuti — čuti, katerim se človek ne more vstavljati — čuti ljubezni! — Na razpotju je, naj zmaga razum, ali naj sledi gorečemu hrepenenju srca! — Zvij se za voglom in izginil je — — —

Dvanajsta ura je bila v stolpu, grobna tišina je vladala in angelj Gospodov je plaval nad nami, počitka željnimi. — Vendar nekdo je še na nogah, mirno koraka mož proti svoji hiši, vračaje se iz službe, da bo po dovršenem delu sladko počival. — Z lahkimi koraki stopa po stopnicah, pride pred hišna vrata, še enkrat se zare, poslušaj, ali je še mogoče kak razsajaj na cesti — vse je mirno, vse je tiho!

Polahkoma odpre hišna vrata, še bolj potihoma pride do sobinih vrat, nekaj časa posluša, in čuj — nekdo se potihoma razgovarja! Kri mu sine v glavo — — — hipoma odpre vrata, „krščanski udovc“ zakriči v obupu, omahne in oslabele že od nočnega mraza in naporne službe omedli.

Drugi dan pa so otroci in odrasli znali marsikatero povedati o „krščanskem udovcu“, saj to nima za moralo in krščansko življenje, katerih zaščitnik je hotel biti za časa volitev, nikakih posledic, saj on je na pol „posvečen“ in desna roka kaplanova!

Iz Škrbine. — Javljam Vam v imenu naše narodno-napredne stranke, da smo zmagali v Škrbini.

Trd bo, mislim, da kaj takega ni bilo v celi Avstriji. Vse smo napeli, kar smo mogli, in ker je bilo naših 6 mladeničev izpuščenih iz volilne liste, nam je slo se težavneje. Ako bi ne bila žandarmarija prisotna, bi prišlo gotovo do pretepa, a ne od naše strani, ampak od nasprotnikov. Voljeni so možje, koji stvar razumejo, o čemur se lahko z gotovostjo tudi v javnosti govori. Ker je pa „Soca“ zadnje dni objavila dopis iz Škrbine, v kojem je bil g. župnik „preveč popisan“, je bila za nas velika sreča, da smo imeli take značaje, ker drugačno bi bili gotovo propadli iz vzroka, da so se volilci naslanjali na to, da župnik ni nikoli v cerkvi tako govoril, kakor stoji v „Soci“, ampak je le ljudem priporočal, naj volijo po „lastnem prepričanju“, kar so oni tudi storili. Mi imamo na naši strani samo mladost bodisi ob vsaki volitvi, na kar smo ponosni.

Županu Pipanu je odzvonilo, in Škrbina je danes ponosna, da je prišla po 10-letni boritvi v napredne roke.

Škrbinci pa prosimo g. župnika, naj se nikakor ne meša v naše občinske zadeve, ampak naj bode vedno nevtralen, kar bode zanj in za nas najbolje. Gospodu R. vsa hvala, on se je boril z nami in slednjič tudi zmagal.

Župan je poparjen, ker je bil zmage gotov in si tega ni niti mislil, da bi pogorel.

S Krasa. (V odgovor „Lažnjivemu kljukecu“.) — „Lažnjivi kljukec“ je pisal v svoji števil. 49., da je V. B. iz Kobolov agitiral za narodno-napredno stranko ter nosil smodke in tobak. Pa on ni nosil ne tobaka in ne smodk, ampak vžgal je svetlo luč, kakor ribje oko, ker je videl skozi Stanjel in Kobdil mimo gredé nekaj oslepljenega ljudstva v megli! Bržkone je prišel tisti dim iz Štjaka od 20. minolega meseca,

ko so nam znani nunečki butaro smodk in kronice tje gori poslali, da so jih vrhovski reveži pusili, (nekateri so pač taki, da gredo po hudičevu volno v pekel za en krajcar) kakor tudi v Stanjelu na dan volitve se niso nekateri odpovedali ne litrom in ne smodkam. Podžupan iz Kobolov jih je še drugi dan pusil tako, da se je vse za njim kadilo in g. predsednik iz Branice jih je v ta namen tudi mnogo pokvaril, torej ni čuda, da se je podžupan iz Kobolov gosp. k. Štrancarju tako priklonil, da mu je klobuk z glave padel. V. B. je govoril mimo grede v Kobdilu, da miske so modrejše od sedanjega ljudstva, ker one nočejo glodati edino klasino. V. B. je govoril, da želi poslanca kristjana, ki bi zastopal vse stanovce; posebno da ne bi pozabil siromašnega kmeta! da bi zatiral fabrike petijota!!! ter tudi, da ne bi pozabil, položiti tudi najmanjši prst z leve roke za občino Stanjel, ker ona je v velikanskih stiskah, zasacena od trtne uši: us je pa tudi črni regiment, da se držimo starega pregovora, ki pravi: dajmo mu, kar mu tiče, in pustimo ga kot beriče! Za sedaj naj bode dovolj.

O gosp. nunčku Štrancarju vemo, da ga srbijo pete od trudapolne agitacije, pa ako ne gre za omenjeni posel v pokoj, ga pravočasno popraskamo Kraševci.

Iz Brd. (Nekoliko o volitvah v Kojskem.) — Na nedeljo pred volitvijo je naš župnik raz leco razsajal najprej proti plesu, ker se je vsrilo v tistem tednu neko ženitovanje ter je bil ples in godba „pri Franceljnu“. Rekel je mej drugim, da so pogubljeni ter da pojdejo v pekel vsi taisti krčmarji, kateri prodajajo prostore v svojih hišah za ples. No, kdo bi mu to verjel? Jaz že ne.

V dokaz naj omenim še to-le:

Ko se je v Kani-Galileji vsrilo ženitovanje, je bila tudi godba in ples, prišel je sam Kristus tistikrat kot mladenič na ženitovanje; ako bi bil on nasproten godbi in plesu, gotovo ne bi bil zraven prišel. Poleg tega je on še dosti vina naredil, ker ga je bilo na ženitovanju primanjalo, a njegove tako zvane „namestnike“ pa strašansko v oči bodejo take veselice, tako da vedno groze s hudičem in peklom.

Ako že pekel eksistira, pa mislim jaz, da bodo po vsi pravici nekateri duhovniki prvi na vrsti. Saj krčmarji tipé že dosti na tem svetu, ker ni ga večjega trpljenja kot s pijanci imeti opravila, torej jaz upam, da Bog ne bo tako neusmiljen, da bi nas zavrzel tudi na onem svetu.

Ko je gosp. nunc zropotal proti plesu, je začel ljudstvo prav lepo prositi, da vsi, kateri držijo za cerkev, ter upajo biti zveličani, naj volijo za cerkev.

Vsrila se je pred volitvijo in na dan volitve v Kojskem, Šmartnem in po drugih vaseh nesramna klerikalna agitacija, celo farovške gospodinje se je videlo agitirati po vaseh od hiše do hiše; posebno agitatorji klerikalne stranke v Kojskem so bili ti največi nasprotniki cerkve in duhovstva namreč: Riko, Škof, Perin, Komaulov, Štalica itd. Premislimo zdaj, kako to božje vince spremeni duhove v neznačajnih možeh, to so možje kateri nimajo nobenega prepričanja o volitvi, možje, kateri, kjer udobijo več pijače, tam prodajo narod in samí sebe.

Ako je mislila narodno-napredna stranka, da bode v Brdih sploh brez umazane agitacije ter po pošteno poti kaj priborila, se je jako varala, kajti ljudje so še v temi, se dajo voditi in slepiti; tisti pa, ki jih vodijo in slepe, so mojstri v takem „meštirju“!

Na Gorjanskem, dne 5. decembra. — Zopet se oglašamo, in zakaj? Dne 28. pr. m. je nesel neki tukajšnji mladenič pokopat nekoga otroka. Ali glejte nunca, kako se zarepentni na tega vrliga mladeniča, ki je naprednjak: „Ti ne smeš nesti zakopat, ker nisi naše vere, ti ne držiš naše vere in si brezverec.“ — Ali ste ga videli nunca, kako se je nasadil na tega naprednjaka, da bi ga pridobil za sveta nebesa? Ali potem, ko ta odgovori, da slišita dve priči, je bil nunc tak, kakor da bi ga polil z vrelim kropom.

Poslušajte nadalje! Dva dni potem, ko so bile naše volitve, se je oglašila tista z imenom „usmiljena Ančka“, da so Kraševci z dvema glasoma zmagali. — Prosimo, da nam pove to dolgojezično revče, ali so imeli tisti možje, ki so volili nunca, kaksenkrat v pavsko zemljo na nogah, razven Dugulina in Beestrica po domače Čahej?!

Tukajšnje njegove ovčice, ki so vpisane v družbo sv. Mohorja, se močno pritožujejo zaradi knjig, ki jih dobivajo od družbe, na

kakšen način da pri tem postopa z njimi. Tukajšnji posestnik je poslal po knjige in dal svojemu sinu 5 vin. za pošto. Ali glejte nunca, kako se načepiri zdaj: tukaj mora biti 6 vin., če ne, ne dam knjig ven, in fantič je moral romati domov še po 1 vin.; torej niti toliko ne zaupa nunc posestniku, kaj hočemo pa mi njemu zaupati? — Drugi dan je šel nunc v biro za ajdo. Ali, s kakim srcem, poslušajte! Ko je bil v biri za grozdje, je govoril, da v tisto hišo, kjer so fantje in dekleta, ne gre zaradi nedolžnega plesa. Ali zdaj za ajdo pa kar s kraja je romal, kakor kapucin, in lepo prosil, kakor strgan berač. Ali kmetje so sprevideli njegovo potuhnjenost in so ga moško zavrtili, na kar se je grozno razsrdil, in kako bi se ne, ker mu je usel lep kupček denarja.

Tudi krščansko usmiljen je naš nunc do siromakov in do svojega stanu. Nekoč je bil prišel neki kapucin, ki bere za svoje brate v samostanu, zvečer k njemu, da bi prenočil pri njem, ali ta mu je pokazal zobé ter ga zapodil, da se je zjokal ubogi mož in je moral prenočiti pri bližnjem sosedu. — Za danes dosti! Opozarjamo danes gosp. nunca zadnjikrat, da nas na javnih krajih pusti na miru, ker sicer bo naše potrpežljivosti konec!

Iz Bilj. — Na nesramno trditev dopisnika „Volitve v Biljah“ v „Prim. Listu“ št. 50. se pojasnjuje to-le:

Somisljeniki napredne stranke niso z nikakim pritiskom in ne s solznimi očmi, ampak nevstrahno proti vsem grožnjam s peklom, hudičem itd. agitatorjev kuratove stranke prišli na volišče ter oddali pogumno svoj glas za volilna moža napredne stranke, dobro vedé, da tu gre za splošno korist vseh slojev tukajšnega prebivalstva. — Ako smo propadli, smo propadli častno, kajti dobro vedé koj v začetku volitve, da ne premagamo, ker so vsi Orehovci glasovali za kuratovo stranko, se nismo preplasil ogromne večine nasprotnikov, ostali smo vstrajno na volišču do konca, in s tem pokazali, da se kurata in njega podrepnikov ne bojimo, ako ravno nas slikajo za „brezverce“, in da smo volili za „hudiča“.

Pri volitvi je hotela komisija tudi nekatere naše glase razveljaviti in s tem svoje zmago povzdigniti. V V. kuriji pride na vrsto veleposestnik, naš somislenik. Modri g. župan, predsednik komisije, ga zavrne z besedami: „Vi nimate volilne pravice, ker ste veleposestnik“.

Ha! ha! Modra glava takega župana! Hotela je kar čez noč iztakniti novi §. občne volilne pravice, ter stem odvzeli volilno pravico veleposestnikom v V. kuriji.

V IV. kuriji je pustila komisija voliti za moža, ki se sedaj nahaja nekje v Ameriki, volilca, ki je istega priimka in imena.

Pravočasno se je tako postopanje volilne komisije zapazilo in g. vladnega komisarja na to nedostatnost opozorilo, in z besedami: dovolj slabo za komisijo, ki tako posteno postopa, smo vsi somisleniki z našim „generalom“ volišče zapustili. — Razkrinkali smo torej može postenjake pod ščitom gosp. kurata. — To se ni godilo po pomoti ampak po vednosti.

Zakaj pa je prišlo v IV. kuriji do ožje volitve? Kuratova stranka je hotela županu med svetom nekoliko več ugleda pridobiti s tem, da ga je postavila za volilnega moža. In res, voljen je bil. Pa kako presenetenje, ko po dokončani volitvi se je šele pokazalo, da župan nima volilne pravice. (Plačuje okolo 4 krone izravnega davka.) Ob enem bi tudi ne smel biti predsednik volilne komisije?! Vsled tega je g. vladni komisar uničil izvolitev župana, in prišlo je do ožje volitve, in pri tej je bil od samih pristavev kuratove stranke izvoljen mož iz srede naših volilnih mož, ko o tem si naša stranka niti sanjala ni.

Nesramna je pa trditev dopisnika v „Prim. Listu“, da je dobri sin Matevžev direktno in javno tirjal upnika na dan volitve za znesek 20 kron. To je zahvala upnika za storjeno mu dobro v veliki sili, ko je v četrtek dne 29. nov. t. l. pritekel za sinom Matevževim v krčmo v Gorici ter ga prosil za posojilo 20 kron, ter mu za trdno obljubil, da mu do ponedeljka 3. tega mesca gotovo povrne. Ako je „pošten“ isti kmet, vprašajte ga, g. dopisnik, ali pravi „dobri sin Matevžev“ resnico? — Mari ni bila dolžnost „postenega“ kmeta, da je svojo obljubo izpolnil?

Bolje bi bilo, da bi prej pred svojim pragom pometali, kjer je več blata, kakor pred pragom drugih.

*) Ponikve, Logaršče in Rakovec je le ena katastrofalna občina, in sicer Ponikve.

Enako, nesramna je tudi ista trditve zastran čevljarja Ig. Mozetiča, da mu družina I. N. ni hotela plačati neizgotovljenih čevljev. Res je pa, da mu je ista družina plačala čevlje, katere je izgotovil, in po vrhu je še pustila neizgotovljene čevlje.

Kar zadeva agenta „Slavije“, je isti imel ravno isto pravico opazovati volilno gibanje v volilni dvorani, kakoršno je imel g. kurat, ki je neprestano opazoval volilce z temnim in presunljivim pogledom, stoječ za volilno mizo, meneč, s tem pogledom presunim vsakega. Pa varal se je, ker od strani naših ni nikogar, tem preplasil.

Katerih sredstev so se posluževali agenti kuratovi in on z njimi, to je že splošno znano: pretenje s posojilnico, s hudičem, ste se podpisali hudiču, volite hudiča, vera je v nevarnosti, s krivo vero, brezverci, itd. Samo pravega razloga ni povedal, proti kateremu se imamo izključno mi Biljenci boriti, in ta je „železnica“. Mi, ki smo si te bili že gotovi! Ta ne bode nikdar tekla skozi Bilje. Nada, da nam ta povzdigne blagostanje občine, delalstva, kmetije in obrtnije, je splavala po vodi! In mi naj volimo zopet istega zastopnika, katerega je bila dolžnost zagovarjati koristi naše občine v tem pogledu? Nikdar, nikdar! Živio dr. Tuma!

Iz Rihemberga. — Župan Pavlica ne more prebleti groznega poraza ob volitvah volilnih mož; vidi pač v bližnjo prihodnost, ko mu odklenka na županskem stolcu. Zato se revež strasno huduje na naprednjake; posebno v popoldanskih urah, ko je že natrkan, psuje in zmerja vse od kraja, vsi so tepci, norci, malovredneži, ničarji, le on je možak od nog do glave, le on vse ve in zna, le on nekaj ima tudi pod palcem. Kar ta človek počneja, presega res že vse mogoče meje! — Gotovo ga je že tudi ona znamenita vprašanja v „Soči“, na katera ni dal odgovora, ker ga ne more dati. — V najnovejšem času je začel enako neotesano obdelovati tudi naše prvake v Gorici. Vsi so sami osli, katerim preli po vrhu se bobeni; o enem celo pripoveduje, da se je že za tekel k njegovemu sinu, naj ga za božjo voljo reši, sicer da pojde rakom zvižgat. (Kdo pa je ta? Uredn.) Ali res ni moči, ki bi tega človeka malce pokrotili? — No pa upamo, da ob prihodnjih občinskih volitvah ga pošljemo v neradovoljni penziji brez penzije, potem bo morda mir pred njim!

Domače in razne novice.

Gg. naročnikom. — Konec leta je tu. Mi bi radi razveselili svoje čitatelje z novim letom tudi z novim priboljškom. Žal, da bo težko kaj z našimi načrti; ne dela nam zaprek morda preizkušeno število naročnikov, ne, marveč le preneredno plačevanje. Veliko je celo jako premožnih somišljenikov, ki se zanašajo menda prav na svoje prvaštvo, češ: meni pač ni treba tako skrbno paziti, lista mi že ne ustavi... Kaj bi bilo, ako bi bilo še več naročnikov, ki bi tako mislili? „Soča“ ima na leto okroglih 20.000 kron izdatkov, katere treba sproti izplačevati! — Novo leto je torej tu! Predno mislimo na nove priboljške v korist gg. naročnikom, prosimo uljudno, naj vsakdo, ki kaj dolzuje, stori svojo dolžnost in zanaprej redneje plačuje. — Za novo leto dobimo naročniki prilogo „Kazipol“, ki je gotovo vreden 2 kroni. Take knjige nimajo drugi Slovenci in je daleč okoli jedina prikazen.

Osebnosti. — Pravosodni minister je premetel okrajna sodnika Ivana Guzelja iz Cerknega v Komen in Vikt. vit. Frölichthala iz Bovca v Kanal ter imenoval sodnikom pristava dr. Vikt. Ahazhizha v Sežani za Bovec in Ivana Dougana na Voloskem za Cerkno. Sodnika Jurij Zottli v Krmini in dr. J. Orbanich na Čresu sta imenovana svetnikom na sedanjih svojih službenih mestih.

Volilno gibanje. — Iz Kreda pri Kobaridu nam poročajo, da so klerikalci zmagali zategadel, ker so Borjanci (največja davčna občina) vsi doma, drugi volilci pa ne. Trem nuncem se je pridružil za agitatorja tudi učitelj Ivančič, ki se srečnega čuti, če more polizati kak farovski krožnik; pa tudi njegova ljubezniva žena je agitovala in celo skozi okno je psovala naprednjake. — Ta županija jedina v sodnem okraju kobariskem je torej ostala docela v klerikalnih rokah. Iz tega pa sledi tudi dokaz, kako so klerikalci lagali o shodu v Kobaridu. Pisali so, da je le nekaj Kobaridcev in pijancev na naši strani. Volitve so najbolje odgovorile na klerikalne ostudbe. Enako je na Boleksem in skoro tako na Kanalskem. Da, svila se tudi med našim ljudstvom!

Naša zmaga v Škrbini odpira lahko oči tudi najzagrizenejšim klerikalcem, kako silno prodira napredna misel, ki preganja

črno temo. Treba bo pač: sprijazniti se z novo strujo in z njo računati.

V Povirju na Krasu je tudi zmaga naša stranka v obeh kurijah s 5 vol. možmi. Na Krasu imamo s tem dvetretjinsko večino. To dokazuje, da sta naši stranki zagotovljena oba deželnozborska mandata. Ker je enako v tolminskem okraju, v naših trgih in veleposelstvu, je že določena usoda klerikalne stranke za volitve v deželni zbor, ki bodo prihodnje leto. To v pomislek občinam goriškega okraja, ki se še ne morejo otresti klerikalnega nadvladja.

O volitvi v Povirju nam poročajo: Župnik skandalozno agitaval. V farovžu je bil na razpolago brentač vina; vsakdo je pil, kolikor je hotel. Župnik sam hodil od hiše do hiše in vsiljeval listke; pomagal mu je mežnar. Ljudstvo silno razburjeno. Povsod govorili le o župniku in njegovi kuharici, ker je že stara in bi se je rad iznebil. Volilci so si pripovedovali, kako je župnik na njeni glavi skaf razbil, a nekdo je šel z revolverjem nad njo, da jo hlapec brani. (Ali res? Ali ni dokazov in prič? Uredn.) Župan Kocjan, okoli 40 let v starosti in župan, odlikovan celo letos od cesarja, kateremu se ima občina za vse, kar ima, zahvaliti, je bil kamnjan od župnikovih vernih dušic. Vsi se kazenska preiskava. Razburjenost velika. Taki so sadovi farovške hujskarije! Pa poreko, zakaj vera peša!

V nekaterih krajih so bili izvoljeni naši somišljeniki, dasi se za to niso prav nič pritegovali. Klerikalci so jim „naredili poklon“, ker so potrebovali njihovo ime za ugled svoje liste, ker drugače bi ne dobili klerikalci sploh nicešar; naši prvaki pa so premalo storili. Ponekod smo se jako varali o nekaterih takih „prvaki“; zato marsikako razočaranje in tudi presenečenje. Prav! Sino imeli vsaj dobro šolo za prihodnost.

Klerikalno divjaštvo. — Povedali smo že, kaj počenjajo klerikalni divjaki v Dornbergu in drugod, kjer naši somišljeniki niso varni niti življenja. — Iz Skopega pa so nam sporočili grozne reči, ki so podobne onim na Gočah, kjer je župnik vzrok veliki nesreči, za kar bo odgovarjal pred sodnijo. — V Skopem so klerikalci na dan volitev silno razsajali. Vodil jih je znani pobič Černe iz Tomaja. Pili so že na vse zgodaj; sli so tudi v farovž, kjer so zopet pili. Ko so se vrnili, so napadli dva naprednjaka in ju razmesarili; jednemu so zadali nad 15 ran; bati se je za obočesi. Šest orožnikov je poskrbelo za red. Sedem klerikalcev je zaprtih. Sodna komisija preišče na licu mesta vse take lopovščine. Take sadove rodi farovška agitacija. Pa hočejo, da bi jih morda še hvalili! Proč s takimi hujskaci!

Volitve volilnih mož v Gorici. — V četrtek je volilo mesto Gorica 42 volilnih mož za peto kurijo. Volili so na treh krajih. Udeležba pri volitvah je bila strasno mala, ako se pomisli, da od 4503 upisanih volilcev v peti kuriji jih je prišlo volit samo 774. Izvoljeni so volilni možje, kakor jih je predlagal laski volilni odbor. Viteza dr. Gregorčiča je doletela pri teh volitvah ta čast, da je dobil dva glasova za volilnega moža. Slovenci se za leto pri obstoječih razmerah še niso vdeležili volitev volilnih mož v Gorici, ali pride čas, ko se i to zgodi, in mislimo, da ne prezvpešno. „Il Friuli Orientale“, glavni list naših Lahov, je rotel prebivalstvo za žive in mrtve, naj se udeležijo teh volitev, da tako pokaže številno „italianit“ Gorice. Ali to se ni zgodilo. Prišli so sicer, ali le toliko, da je šla rakom zvižgat „italianit“ Gorice, in menda odselej tudi gospodje Lahi ne verujejo več vanjo, ker je — ni!

Potres. — Od Sv. Lucije nam poročajo, da dne 9. t. m., to je v nedeljo, zjutraj ob 5. uri 28 minut sta se slišala zaporedoma dva precej močna potresna sunka, trajajoča okoli 3 sekunde. — Tudi na Srpenici so čutili potres ob istem času. Okna so zaskripala, podobe na stenah so se zazibale in nekatere je vzbudil potres iz spanja.

Kako so gotovi. — „Gorica“ in „Prim. List“ pravita, da tiskovna pravda gosp. Gabrščeka proti „Gorici“ pride še enkrat pred porotnike. O tem so tako gotovi, kakor da bi bili oni visja instanca državnega pravdnštva! Obsodba „Gorice“ radi častikraje je bila proglašena od strani porotnikov soglasno. Pravica je zmaga, in zmaga mora vselej, pa makar če bi prišla ta reč se trikrat pred porotnike! — Opirajo se pri tem največ na okolnost, da so morali porotniki trikrat nazaj v posvetovalnico, kar bi baže ne smelo biti. Kdo pa je kriv, ako se niso mogli takoj jezikovno razumeti Slovenci in Lahi? Samo tisti, ki so preskrbeli mešano porotno klop, to so gospodje pri „Gorici“, na čelu jim dr. Rajmondo!

Možje-volilci — dobri kristijani! — V „Gorici“ in v „Prim. Listu“ citamo, da jima poročajo iz Sempolaja, da so izvoljeni možje-volilci dobri kristijani, ki nimajo nič opraviti z brezversko „Sočino“ stranko itd. V Sempolaju je le en sam volilni mož, kateri pa ni izvoljen za klerikalce. Da bi ga pridobili klerikalci zase, mu nadevajo kar celo četo „dobrih kristijanov“. Ali zaman! Na take limanice ne more sesti nikak mož, in tudi ne sede. Le bodite brez skrbi na to stran!

Dopolnilne deželnozborske volitve. — V petek je volila mestna skupina Grajšče-Kormin deželnega poslanca, ker ta mandat je bil vsled smrti barona Locatellija prazen.

Volilna borba med Lahi za ta mandat je bila prav znatna, ker slo je zato, ali zmaga kandidat „Unione“ dr. Fran Waiz ali pa kandidat odbora „Comitato friulano austriaco“, dr. Marchesini iz Kormina. Zmagal je dr. Waiz, ki je bil izvoljen s 167 glasovi. Dr. Marchesini je dobil 116 glasov. Pokojni Locatelli je veljal za zmernega laškega poslanca, o katerem so pisali Lahi, ko je umrl, da je sedel med „faskimi“ poslanci, ali je bil vladin mož. — Trgovska in obrtna zbornica je tudi volila na mesto odstopivšega poslanca drugega na isti dan. Izvoljen je Jos. Chiozza iz Ločnika. Tako je število deželnih poslancev zopet popolnjeno.

Takega župana — v luknjo! — Ljubljanski „Slovenec“ je prinesel v številki od 1. decembra pod naslovom „Goriško“ poročilo, da na Goriškem se godi čudne reči. „Prošlo nedeljo napové g. vikar v Trnovem volilni shod. Župan pa zagrozi pred cerkvijo ljudem, da naj gotovo nihče ne gre na napovedani shod. Da ne bi prišlo do zažuganega prepira in boja, se je shod opustil. Može se niso upali na volilni shod! Kaj pa mislite? Takega župana — v luknjo!“ Tako piše in laže „Slovenec“ o g. županu Persiču na Trnovem, kateri uživa v svoji županiji vseobče spoštovanje, ker je kot župan mož na svojem mestu. Zato je bil g. Persič tudi odlikovan povodom 400-letnice. Gospod župan Persič ni nikomur ne pretel ne žugal, marveč gojilo se je v istini vse tako, kakor je bilo popisano v „Soči“, katera je bila tudi „Slovenec“ na razpolago, ako bi bil hotel pisati resnico! Tega pa ni hotel, in zato je oblatil g. župana tako grdo, kakor zna le kak klerikalni list. In kar v luknjo ga pošilja! Gregorčičeva teorija, predlagati, da naj se zapirajo neljube osebe, rodi posnemalec! — „Slovenec“ bi svetlovali, ako se že hoče ulikati v reči na Trnovem, naj rajše malo preišče tamošnjega vikarja, znanega Kodriča, kateri je tak mož, da si ne more pridobiti med svojimi ovčicami niti toliko ugleda, kolikor bi ga moral imeti vsak nunc pri svojih ovčicah. No, kdor ga pozna, se temu ne bo čudil. „Slovenec“ bi storil prav, da bi tistega „zornega“ nuncia malce pretipal; morda bi tam dobil kaj takega, kar bi sodilo v luknjo!

S pomočjo nekojih barab — — — „Prim. Listu“ pišejo iz Devina (kdo piše, ni težko uganiti), da „zmaga je, kakor naravno slovenska stranka — pa liberalna s pomočjo nekojih barab, ki mislijo, da razumejo najvisjo politiko.“ Tako piše v krščanski ljubezni do svojega bližnjega „Prim. Listu“ o devinskih Slovencih, teh trpinih, o ljudeh, ki zapuščeni do slednjega časa od slovenske pomoči, se tako rekoč sami branijo laškega navala in pritiska. In ti so barabe! Hvala lepa, gospodje katoliški narodnjaki! Zadnji razkačeni laski list ne bi mogel grše opsovati devinskih Slovencev! In zakaj to? Edino le radi tega, ker so volili volilne možje za narodno-napredno stranko! Ako bi bili volili nasprotno za klerikalno, bi bili vsi tisti, katere sedaj zmerjajo z barabami, najboljši kristjani! — Dopisnik iz Devina naj bi bil rajši povedal, kako, zakaj in koliko je bilo izpuščenih v volilnem imeniku mladeničev, o katerih se je slutilo, da bodo tudi volili z nami, povedal naj bi bil tudi, kako se je tako rekoč odganjalo mladeniče od volilnega imenika. To, to bi bilo hvaležnejše gradivo, pri katerem bi se dalo končno govoriti morda res o kakem barabstvu! Vi, vrli Devinci, pa si zapomnite, da imate v svoji sredi moža, ki piše o Vas v pobožni katoliški „Prim. List“, da ste barabe! Zapomnite si to, potem ne bo težko presoditi, katera stranka je prava, ali klerikalna ali napredna, in končno storiti, da se takemu človeku sapa zapre enkrat za vselej!

O cestah na Krasu. — Poročajo nam, da se deluje v sezanskem okraju zadnji čas posebno na to, da se popravi krivica, ki se je zgodila za časa nekega bivšega predsednika cestnega odbora posebno občinarjem Velikega Repna, to je, da pojde cesta v Trst po želji večine in ne le mimo neke gostilne. Ker je cestni odbor v rokah mož narodno-napredne stranke, kar tudi ostane, zlasti pa pod modrim vodstvom sedanjega g. predsednika, je upanje, da se popravi ta stari kraski greh. Tako pravi naš dopisnik s Krasa. Mi pobliže ne poznamo t. i. razmer.

Poziv. — Nasi mili mladeži, koja se bavi z glasoviranjem, sem napisal v lahkem slogu kakor božični dar zbirko najpriljubljenejših slovenskih in hrvatskih melodij. Zbirka je izšla pod naslovom „Ružmarinke“, ter jo slovenskim roditeljem najtopleje priporočam, da svoje otroke z njo razvesele prigodom božičnih praznikov. „Ružmarinke“ stanejo 2 kroni, ter se naročajo pri meni (Zagreb, Rainerova ulica br. 11.) F. S. Vilhar.

Kathreinerjev koledar za dame 1901. — Znana firma Kathreiner je doslej vsako leto v koledarjih izdajala umetniško lično izdelano originalno sliko, ki je vselej vzbudila pozornost in izmed katerih je ta ali ona gotovo vsakomur še danes v prijetnem spominu. Tudi letos prinaša ta firma kaj ljubko sinjensko otroško glavico, kakor si je človek ne more misliti milejšje. Vrhutega podaja Kathreiner ta pot svojim odjemalcem izredno ukusno knjižno darilo za novo leto. Izšel je namreč z naslovom „Kathreinerjev koledar za dame leto 1901“ jako elegantno opremljen, lizen almanah, ki živo spominja nekaj tako priljubljenih duodez-izdaj lirske pesmi. To delce, po pravici nazvano „koledar za dame“, obsega poleg popolnega koledarja zanimiva, literarno dragocena delce, in sicer gljivno sliko iz življenja „Noč“, preprosto pesem „O mraku“, dalje humoresko „Simpatija“, baljivo pesem „Lepotica s kmetov“ itd. Naslovna slika „O mraku“, ki jo je izdelal znani akademski slikar A. Trentin, tvori z več jako originalnimi okraski na robih tudi umetniško

znamenit nakit tega koledarja za dame, ki bode izvestno dobro došlo darilec vsaki delavski ženi in zlasti priročna knjižica za vsako gospodnjo. Delce pa je tudi prijeten spominček na splošno priljubljeno Kathreiner-Kneippovo sladno kavo. Prijatelji te kave lahko dobe „Kathreinerjev koledar za dame“ popolnoma zastonj pri vseh trgovcih, dokler ne poide zaloga. Onim pa, ki še ne rabijo te tako priporočne rodbinske kave, se nudi prilika, da si kupijo nalašč urejen zavoj za poskušnjo ter se tako uverijo o nje velikih prednostih glede dobrega ukusa in nizke cene. Kaj hitro se potem tudi pokaže, kako ugodno vpliva na zdravje in splošni počutek Kathreiner-Kneippova sladna kava, ako se redno uživa v znani zmesi z bobovo kavo.

Razgled po svetu.

„Slovenska šolska Matica“ v Ljubljani. — V smislu § 21. pravil „Slovenske šolske Matice“ se sklicuje prvi občni zbor tega društva na dan 29. decembra t. l. v Mestni dom v Ljubljani. Zborovanje se otvori ob dveh popoldne. Dnevni red: 1. Pozdrav začasnega predsednika. 2. Poročilo tajnikovo o dosedanjem delovanju začasnega odbora. 3. Poročilo začasnega blagajnika. 4. Volitve: a) upravnega odbora (predsednika, 8 odborikov in 3 odbornikovih namestnikov), glej pravila § 8. b) treh presojevalcev letnih računov. 4. Določitev nagrad za književna dela in glavnim funkcionarjem za prvo triletno dobo. 5. Proračun za naslednja tri leta. Posvetovanje oziroma odobravanje predloženega poslovnika. 7. Nasveti posameznih društvenikov.

Da bi častite dame in častiti gospodje vnanji društveniki imeli kolikor mogoče duševnega vžilka in duševne pobude od svojega kratkega bivanja v slovenski prestolnici, je začasni odbor nadalje sledeče ukrenil.

1. Na predvečer dne 28. decembra t. l. priredi „Ljubljansko učiteljsko društvo“ na čast doslim društvenikom zabavni večer.

2. Dne 29. decembra t. l. priredi gospod ravnatelj Andrej Senekovič ob 10. uri dopoldne električne demonstracije v fizikalni sobani c. kr. prve državne gimnazije.

3. Po obnem zboru si lahko ogledajo društveniki ljubljansko elektrarno, kjer bode gosp. ravnatelj A. Senekovič razjasneval električno napravo. Tudi drugo z. vode si lahko ogledajo društveniki pod vodstvom izvedencev.

4. Častito dramatično društvo se bode naprosilo, da priredi dne 29. in 30. decembra primerne dramatične predstave.

Tovariši in tovarisice! Prvič se nam nudi prilika, da si podamo srednješolski in ljudskošolski slovenski učitelji roke in stopimo v zvezo, ki more biti na korist prvim in drugim. Noben slovenski učitelj ne zamudi prisostvovati pri porodu „Slovenske šolske Matice“, ki bo, če Bog da, postala eden najvažnejših zavodov narodne prosvete!

Gospodje poverjeniki in gospice poverjenice navdušujete, kar je v vaših močeh, za sveto stvar!

V Ljubljani, dne 2. decembra 1900. Za začasni odbor „Slovenske šolske Matice“: Dr. A. Medved, m. p. H. Schreiner, m. p.

Za jezikovno ravnopravnost na finančnih in carinarskih uradih. — Češki listi pozivljajo češko prebivalstvo, posebno pa trgovce, da naj z vsemi sredstvi do zadnje instance branijo jezikovne pravice nasproti finančnim in carinarskim oblastim. Körberjevo ministerstvo je odpravilo rabo češkega jezika tudi v vnanjem poslovanju. Češki obrazci za potrdila o plačevanju carine so se odpravili. Oklic apeluje torej na vsakogar, naj protestuje proti temu in sili oblasti, da se bodo morale baviti s protesti. O pripravi za obnovljenje carinarskih pogojev treba odločno zahtevati, da se dobi jamstvo za jednako pravo češkega jezika. Vsi, ki imajo posla s carinskimi uradi, naj zahtevajo češko obsevanje. Ako se bo to pravo odrekalo, se je pritožiti na državno sodišče, ker sta za take odredbe odgovorna finančni minister Böhm-Bawerk in skupni kabinet.

Izgube Angležev v južni Afriki. — Po novem izkazu o izgubah Angležev v južni Afriki je naraslo število istih na 49.000 ljudi, med katerimi jih je umrlo 12.614.

Ruski car se počuti vedno bolje. Dnevna poročila se glase soglasno ugodno. Ozdravljenje se vsi hitro, ali bi slo še hitreje po mnenju zdravnikov, ako bi se car ne briga, kljub bolezni, toliko za državne posle.

Za carjevo ozdravljenje. — V Rimu je bila v soboto na praznik cerkvena svečanost za ozdravljenje carja. Svečanosti se je udeležila dolga vrsta Rusov, prebivajočih v Rimu, na čelu jim ruski poslanik Nelidov.

Dogodki na Kitajskem. „Daily News“ javlja iz Nagasaki-je: Povelje gledé povrnitve 5000 mož ruskih čet v Odeso so preklicali; čete ostanejo do nadaljne odredbe v vzločni Aziji. — Iz dobrega vira se poroča, da zapusti cesarski dvor Lingaufu ter da odide bržkone v Vutang. — Poslaniki so imeli včeraj v Pekingju posvetovanje, pri katerem so tudi verifikovali cesarska edikta, ki dajata Cingu in Li-Hung-Ciangju v mirovni pogajanjih polno moč. — Francoski poslanik Pichon je postal omenjenima dostojanstvenikoma pismo, s kojim zahteva, da se kitajske čete odpovejo od kitajsko-indijske meje in da se prepove uvoz orožja in streliva. — Vse amerikanske čete, razun oddelka, ki bode varoval poslaništvo v Pekingju, so zapustile Kitajsko in so na potu na Filipinske otoke. — Zmeraj bolj se potrjuje mnenje, da je sklenitev miru nemogoče, in da se bode vojna v prihodnji spomladi nadaljevala.

Narodno gospodarstvo.

Nova vrsta krompirja. — S Kitajskega pripeljejo v Evropo vrsto „krompirja“, ki se imenuje „Uzunus“. Prideluje se glavno na jugu. Francoski ekonom Lemarie pravi, da spada k laiteinu; glave so črne in debele kakor oreh. Uzunus se more pridlavati baje v mirnem podnežju, se hitro razvejuje in ima jako veliko „krompirjev“. Nasi ekonomji bi lahko poskušali, udomačiti ga tudi pri nas, zlasti ker je baje jako rodovit.

Švicarski izvoz sira. — Leta 1899. se je izvozilo iz Švice za 40.8 milijonov frankov sira, in sicer na Francosko 11.8 mil., Nemško 9.9 milijonov, v Italijo 4.7 milijonov, v Avstro-Ogersko 2.7 milijonov, v Zdr. države 3.9 milijonov. Na Francosko se je izvoz zvišal, na Nemško in v Italijo pa znatno znižal. Letos baje ni bilo ugodno leto in se je mnogo sira pokvarilo.

Nemško železarstvo. — Leta 1899. je doseglo izdelovanje železa na Nemškem 9.538.000 ton v ceni 1361.7 milijonov mark (l. 1890 le 4.851.000 ton v ceni 753.7 mil. mark). Delavstva je bilo nastavljenega v ti stroki 327.514 oseb (proti 235.436 osebam v l. 1890).

Trgovina Francije, Anglije in Nemške. — Leta 1891. je dovozila Francija za 3.81 milijarde in izvozila za 2.86 milijarde mark, Anglija dovozila 6.71 in izvozila 4.38 milijarde, Nemčija pa dovozila za 4.15 in izvozila za 3.18 milijarde. Leta 1899. pa je znašal dovoz v Francijo 3.37, v Anglijo 5.22, v Nemčijo 4.21 milijarde mark. Ako primerjamo te številke, vidimo, da je izvozila Nemčija v l. 1899. le za eno milijardo manj nego Anglija, Francija pa več nego milijardo manj od Nemčije. Francoski izvoz se je povečal le za 0.26 milijarde, angleški za 0.84 milijarde, a nemški za 1.03 milijardo. Ako se bo to razvijanje nadaljevalo še 16 let, bo znašal izvoz v l. 1915: Francoski 3.64, angleški 6.90, a nemški 6.27. Francija strahno zaostaja, docim Nemčija kmalu dohiti največjo trgovinsko in industrijsko državo, Anglijo, in ji grozi že sedaj s svojo konkurenco.

Poročila ravateljstva „Trgovaško-obrtno zadruga“ v Gorici z neomejenim jamstvom za opravilni mesec november 1900.

1. Število zadržnikov dne 1. novembra 1900	1589
Narasplo tekom meseca	23
Padlo tekom meseca	7
Štev. zadržnikov dne 1. dec. 1900. je znašalo	1605
2. Število deležev dne 1. novembra	3159
Priraslo deležev tekom meseca	48
Odpadlo	8
Število deležev dne 1. dec. je znašalo	3199
3. Svota vplačanih deležev do 1. novembra 342227.30	
tekom meseca	10544.66
izplačanih	1123.—
Svota vplačanih deležev dne 1. dec.	351648.96
Svota podpisanih deležev po 500 kron dne	
1. decembra	959700.—
4. Predajmov je bilo izplačanih dne 1. nov. 725220.60	
Priraslo tekom meseca	41200.98
Odpadlo	7515.04
Stanje predajmov dne 1. decembra	758965.54
5. Dopolnilni sklad je znašal 1. novembra	85094.46
Tekom meseca se je doplačalo	3167.56
Stanje dopolnilnega sklada dne 1. nov.	88262.02
6. Do konca meseca je prosilo 1844 prosilcev	
za predjume v znesku	1464188.43
Dovolilo se je v znesku	1123207.28
Izplačalo	1111291.24
7. Hranilne vloge so znašale dne 1. novembra 219611.42	
Vložilo se je tekom meseca	12227.83
Izplačalo	16475.—
Stanje hranilnih vlog dne 1. decembra 215364.30	
8. Gotovine v blagajnici dne 1. novembra	3169.52
Svota prejemkov tekom meseca	115201.97
izdatkov	116665.56
Saldo v blagajnici dne 1. decembra	1705.93
9. Denarnega prometa blagajnice	
v mesecu novembru	231867.53
Lastna glavica v uplačanih deležih	351648.96
Zaupana glavica v hranilnih vlogah	215364.30
Razmerje	21:35

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. — Predjumi se vračajo v enem ali večletenskih obrokih z obrestimi vred po dogovoru. Posojila na krajši čas na menjico se obrestujejo po dogovoru. — Seja ravateljstva je vsak petek ob šesti uri zvečer.

Uradne ure so od 9. do 12. dopoldne in od 3 do 4. popoldne vsaki dan.

Oddá se v najem

gostilna s štirimi prostori ter obširnimi dvoriščem za krogljanje. — Naslov pové upravništvo.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Goriška ljudska posojilnica

registrirano društvo z omejeno zavezo v Gorici

Gospodarska ulica št. 7, I. nadstropje v lastni hiši.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni član društva, in se obrestujejo po 4 1/2 %. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila se dajejo samo članom, in sicer na menjico po 6% in na vknjizbe po 5 1/2 %.

Urađuje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1899. okroglo K 1.400.000. Poštno-hran. račun št. 837.315.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena tvrdka E. Riessner, v Nudski ulici 3,

(nasproti nunske cerkvi)

priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetlic za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrobnih vencev, za mrtvaške potrebe, voščeno sveče itd. vse po zmerni ceni. — Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo li-karno črk na perilo

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih,

briskih, dal matinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena

Kuštrin Anton

trgovec

z jedilnim blagom

Gospodarska ulica št. 23.

Priporoča svojo zalogo jestvin in kolonijalij po jako nizkih cenah.

Ima zalogo vsakovrstnega olja, na vadnega in najfineje vrste „Luka“.

Razpošilja naročeno blago tudi na deželo po pošti od 5 kg. naprej.

Obljubljuje točno in hitro postrežbo.

Špedicijska poslovnica

G. Hvalič v Gorici

v ulici Morelli št. 12.

Priporoča se toplo Slovencem v mestu in rojakom na deželi za prevažanje vsakovrstnega blaga in pohištva v vse kraje. Ker ima

nove zaprte vozove za prevažanje, zagotavlja, da se blago nepoškodovano dostavlja.

„Krojaška zadruga“

vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici.

Gospodarska ulica št. 7.

Velika zaloga manufakturnega blaga.

Priporoča cenj. odjemalcem svoje v obširni izbiri dospelo novo sveže blago za jesensko in zimsko dobo, za ženske in moške; vsakovrstna sukna, kot: Loden, Cheviot, Kammgarn i. dr.

Krasna izbira volnenin, foršajnov (porhet), „Lawn Tennis“ i. dr. za ženske obleke.

Priporoča izborno perilo, bombažasto in cvrtnasto, katero prejema iz prvih slezkih tovarn; med temi ima tudi preproge, namizne prte, zavese, žepne rute, bombažaste in cvrtnaste, blago za blazine, plahte, kovrte, žamet in pliš v vseh barvah; prtenino, ogrinalke itd. Lepo perilo za moške in sicer: srajce, ovratnike, zapestnice, prsnike, ovratnice, nogovice, Jäger-srajce, za hribolazce itd. itd.

Vse po najnižjih in zadnjih cenah brez pogajanja.

Na željo se pošlje tudi vzorce, poštne proste.

Odlikovana kleparska delavnica

Artur Makutz

Gorica

Ozka ulica št. 1 — Via Stretta 1.

Priporoča svojo kleparsko delavnico ter zalogo kleparskih izdelkov za kuhinjo itd., ima zalogo žlebov vseh vrst za nove stavbe, oziroma preskrblja iste v najkrajšem času.

Prevzema naročila za vpeljavo strelovodov, tudi pozlačenih. Izdeluje pumpe za vodo. Prireja vpeljavo vode z cevmi vsake vrste.

V lastni zalogi ima stroje za žvepljanje sodov iz cinkanega železa, škroplilnice proti peronospori (ponovljene po Vermorelovi sestavi); mehove za žvepljanje grozđja raznih sistemov itd. itd.

Postrežba točna. — Cene zmerne.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček

priporoča ravnokar izšle knjige:

„Marco Visconti“, ital. spisal Tommaso Grossi; cena s poštnino vred K 2.60.

„Odiseja“ II. izdaja; po Homeru prosto prevel prof. A. Kragelj; cena s poštnino K 1.40.

„Venec slov. povestij“, III. knjiga, prevodi iz raznih slovan. jezikov; cena s poštnino vred K 1.40.

Na zahtevo pošljamo cenik naših izdaj zastonj.

POZOR!

Zaloga vsakovrstnega pohištva

Anton Breščak

v Gorici,

Gospodarska ulica št. 14 in ulica Vetturini.

V zalogi ima

pohištvo vseh slogov

za vsak stan,

priproste in najfineje izdelka v veliki izbiri.

V ZALOGI IMA: Podobe na platno in šipe, ogledala, žime in platno, razne tapacrije itd.

Daje tudi na obroke!

„Ljubljanska kreditna banka“

v Ljubljani

Špitaljske ulice št. 2.

Nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavljenih pisem, srečk, novcev, valut itd. po najkulantnejših pogojih.

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim.

Zavarovanje proti kurznim izgubam.

Promese k vsem zrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog

na vložne knjižice, na tekoči račun in na girokonto s 4 1/2 %nim obrestovanjem od dne vloge do dne vzdiga

Eskompt menjic najkulantneje.

Borzna naročila.